

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 105/619/ /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a Panaszos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 64/2010. (II. 24.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a) és c)* pontjára, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. f. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság
- 4) Készenléti Rendőrség
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

Panaszos panaszában előadta, hogy 2009. július 04-én 17. 50 óra körüli időben, Budapest, V. kerületi Erzsébet téren vele szemben rendőri intézkedés történt, melynek során igazoltatás majd személyes adatainak rögzítése után előállították a Gyorskocsi utcai fogdára. Ezt követően a fogdában eltöltött több óra után hajnalban kihallgatás nélkül szabadon engedték.

A Panaszos a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiak miatt tett panaszt:

- véleménye szerint az előállításnak nem volt meg a jogalapja;
- a rendőrök eltulajdonították a nála lévő zászlót;
- az előállítása során a rendőrök vele szemben szándékosan brutálisan léptek fel, melynek következtében a szeme megsérült;
- az előállítását egy másik személy kamerájával felvette és emiatt e személyt is előállították, ezt szintén sérelmezte.

II.

A rendelkezésre álló alábbi rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

Budapest Rendőrfőkapitánya a 01000/36775/2009.ált számú egyedi utasításával 2009. július 4-én 00 órától 24 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. § (1) és (3) bekezdése alapján.

A rendelkező rész értelmében az állomány feladata az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényekre érkezőket és megakadályozza a jogsértések kialakulását. Ennek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajthatott végre.

A fokozott ellenőrzést elrendelő utasítás indokolása szerint 2009. július 4-ére nagyszámú demonstráció megtartását jelentették be Budapest területére, amely rendezvényeken várhatóan jelentős lesz a résztvevők létszáma.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 01000-105-716-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint 2009. július 4-ére Budapest területére 16 bejelentés érkezett a rendőrséghez a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) szerint minősülő rendezvény megtartásáról, ezen belül hét rendezvényt kívántak az V. kerületben tartani. Két bejelentő – az egyik a Panaszos – a Szent István térre, két bejelentő a Kossuth térre, további egy-egy bejelentő az Arany János utcába, a Markó utcába és a Nádor utcába jelentett be rendezvényt. A két Szent István téri rendezvény napirendjeként a következőket jelölték meg: „beszéd a Szabadság téren zajlott jogsértésekről”, illetve „szimpátiatüntetés a koncepciók perék áldozatai mellett”; az egyik Kossuth téri rendezvény célja a következő volt: „tiltakozó tüntetés a Szabadság téri tüntetés megtiltása miatt”, míg a másik Kossuth téri rendezvény bejelentője napirendet nem jelölt meg.

Annak ellenére, hogy az V. kerületi Erzsébet térre Gytv. Hatály alá tartozó rendezvényt nem jelentettek be 2009. július 4-ére, aznap délután több száz fős csoportosulás jelent meg ott azzal a céllal, hogy egy bejelentés nélküli rendezvényen vegyenek részt.

A megjelenteket 16 óra 50 perckor szólították fel a terület elhagyására, figyelmeztették a helyszínen maradókat, hogy őket igazoltatják és előállítják. Mivel a felszólításnak nem engedelmeskedtek a rendőrök megkezdték a kilátásba helyezett igazoltatásokat és előállításokat. Az események kapcsán összesen 190 főt állítottak elő az Erzsébet térről.

A BRFK 01000-105-794-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint a felszólítások és figyelmeztetések 20.31 óráig folyamatosan jól hallhatóan folytatódtak.

A Panaszos előállításáról készült 29022/506751/2009/id számú rendőri jelentés szerint az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, az átvizsgálásra a 31. § (1) bekezdése, az előállítására a 33. § (2) f) pontjának I. fordulata alapján – „a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja” – került sor.

A jelentés szerint a rendőr kényszerítő eszközt – bilincselést – alkalmazott.

A jelentés rögzíti az előállításához vezető eseményeket, illetve az előállítás során történeteket. A jelentést készítő rendőr 2009. július 4-én fokozott ellenőrzést hajtott végre a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a KR II/3. alosztály állományából. A szolgálata teljesítése során azt tapasztalták, hogy, az „Erzsébet téren a Magyar Gárda állományaéhoz tartozó személyek engedély nélkül gyülekeztek, majd többszöri rendőri felszólítás ellenére sem hagyták el a teret. Az első rendőri felszólítás 16 óra 50 perckor történt.”

A jelentés szerint a Panaszos nem viselte a Magyar Gárda egyenruháját, viszont többszöri rendőri felszólításra a helyszínt nem hagyta el, passzív ellenállás tanúsított, leült a földre és arrogánsan viselkedett. Vele szemben 17.55 órától 23.30 óráig, az Rtv. 48. § d) pontja alapján bilincset alkalmaztak

Az előállítást követően a Gyorskocsi utcai fogdába lett elhelyezve a Panaszos.

A jelentés szerint a szabálysértésről és az előállításról rendőrségi felvétel készült, az előállítás okáról tájékoztatót, annak időtartamáról igazolást adtak ki, a Panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos írásos tájékoztatót megkapta.

A csatolt nyilatkozat szerint a Panaszos előállításáról nem kívánt senkit értesíteni, az igazolás szerint előállítása 2009. július 4-én 17 óra 50 perctől 2009. július 05-én 02 óra 55 percig – az előállítás időtartamát az Rtv. 33. § (3) bekezdése¹ alapján határozattal az eljáró rendőri szerv meghosszabbította – tartott. Az igazoláson szerepel, hogy sérülése keletkezett és nyilatkozott arról, hogy panaszát külön, a későbbiek során írásban fogja előadni. A 2009. július 5-én kelt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a jelentésben ismertetett intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

A Panaszossal szemben a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitánysága tett szabálysértési feljelentést a Szabs.tv. 142/A. §-a szerint minősülő garázdaság szabálysértés elkövetése miatt. Tekintve, hogy a 142/A. § (3) bekezdése szerint ezen szabálysértés miatti eljárás bírósági hatáskörbe tartozik, a feljelentést a Pesti Központi Kerületi Bíróságra továbbították.

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

2009. július 4-én délután több száz fős tömeg tagjaként a Budapest V. kerületi Erzsébet téren a Panaszos jelen volt egy előre be nem jelentett, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényen. A rendőri erők a helyszínen hangosbemondón keresztül 17 óra 19 perctől felszólították a téren tartózkodókat, hogy jogsértő magatartásukat hagyják abba, távozzanak,

¹ *Rtv. 33. § (3) A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.*

illetve figyelmeztették őket, hogy aki nem tesz eleget a felszólításnak, azt igazoltatják majd előállítják. A Panaszossal szemben megkezdtek a kilátásba helyezett intézkedések foganatosítását.

A Panaszos nem viselte a Magyar Gárda egyenruháját viszont többszöri rendőri felszólításra a helyszínt nem hagyta el, passzív ellenállás tanúsított, leült a földre és arrogánsan viselkedett. A többszöri rendőri felszólításnak nem engedelmeskedett, kijelentette, hogy „innen csak úgy megyek el, ha visznek”.

Az intézkedő rendőr az eredménytelen felszólítást követően közölte a Panaszossal, hogy szabálysértés abbahagyására irányuló felszólítás ellenére történő továbbfolytatása miatt előállítja a Budapest, II. kerületi Gyorskocsi utcai fogdába. A Panaszos továbbra is passzív ellenállást tanúsított.

A Panaszost a Gyorskocsi utcába állították elő. A Panaszost az előállítás alatt tájékoztatták jogairól. A Panaszost 2009. július 05-én 02.55 órakor szabadon engedték, az előállításról részére kiadott igazolás tanúsága szerint.

A Panaszos által tanúsított magatartás miatt a BRFK V. kerületi rendőrkapitányság szabálysértési feljelentést tett.

Az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e, és ha igen mely okot jelölték meg a tér elhagyására történő felszólítás alapjaként. Minderre kizárólag a Panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekményének alábbi értékelése érdekében került sor, és – figyelemmel a Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletére is² – a vizsgálat és az ez alapján a fenti kérdésben hozott döntés nem érinti az illetékes bíróság törvényben biztosított kizárólagos jogát, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény feloszlata jogellenességének kérdésében érdemben döntsön³.

Az intézkedés – így az igazoltatás – jogalapját a BRFK vezetője által egyedi utasításban elrendelt fokozott ellenőrzés⁴, valamint e feladatok ellátása során észlelt, a Panaszos által elkövetett cselekmények képezik. A Panaszos a több órán át folyamatosan elhangzó, majd az ellenállása miatt vele szemben intézkedést kezdeményező rendőr egyedi felszólításának sem engedelmeskedett, ekkor nyilvánvalóan megszegte azon törvényi

² *A Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletének indokolása* „(...) a Független Rendészeti Panasztestület az állásfoglalásában és az alperes is határozatában nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a demonstráció jogszerű oszlatásával kapcsolatosan érdemben állást foglalt. Ugyanis arra kizárólag a Fővárosi Bíróságnak lett volna hatásköre, és illetékessége a fentebb említett Gytv. 14. (3) bekezdésében foglaltak alapján, az erre irányuló kereseti kérelem kapcsán.”

³ *Gytv. 14. § (3)* Ha a rendezvényt feloszlatták, a rendezvény résztvevője a feloszlatastól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlatast jogellenességének megállapítására.

⁴ *Rtv. 30. § (1)* A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

(4) A Rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.

rendelkezésből eredő kötelezettségét, hogy a rendőri intézkedésnek engedelmeskedjen⁵. Önmagában e tipikus magatartást a jogszabály szabálysértésként büntetni rendeli⁶, az intézkedő rendőr pedig előállíthatja azt a személyt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló rendőri felszólítást követően tovább folytatja, továbbá azt is, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható⁷.

Emellett a Panaszos a jogerős bírósági ítélet hatályát, a jogerősen felosztatott társadalmi szervezet egyenruhájában, annak tevékenységeként feltüntetve, tömegesen fellépő személyek csoportjának tagjaként negligálta, tagadta. Ezáltal a jogállamiság egyik értéktartalmú alapelemét a független bíróságok ítélkezési tevékenységét nyíltan, mások számára észlelhető módon semmibe vette. E magatartás olyan markánsan kifejezett, így kihívó közösségellenességet hordoz magában, melyről az intézkedést elrendelő rendőri vezető, illetve a Panaszossal szemben intézkedő rendőr alappal feltételezhette, hogy szabálysértést valósíthat meg e cselekményével is a Panaszos⁸.

Ezek alapján tényszerűen megállapítható, hogy a panaszolt előállítás kellő joggalappal történt, hangsúlyozva azt a tényt is, hogy az előállítás alapjául szolgáló, az intézkedéskor tapasztalható tények alapján dönt a rendőr az előállításról, ilyen esetekben az előállításához a törvényben megkövetelt szabálysértés, vagy bűncselekmény gyanúja nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi, vagy szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés, vagy a bűncselekmény lehetőségét nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra⁹. A rendőr eleget tett törvényi kötelezettségének, amikor az előállítást megelőzően, közölte a Panaszossal az előállítás fent részletezett okát¹⁰. A szabálysértési feljelentés szándékának előzetes közlését, pedig kizárólag arra az esetre írja elő jogszabály, ha az intézkedés alá vont személy a számára felajánlott helyszíni bírság összegét vagy a bírságolás tényét vitatja, így az eljáró hivatalos személy köteles az érintettet feljelenteni a szabálysértés miatt¹¹. Ez a lehetőség azonban ezen ügyben

⁵ **Rtv. 19. § (1)** A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

⁶ Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 23.) Kormányrendelet 40/A. § (1) Aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

⁷ **Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja** aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

⁸ **A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142/A. § (1) bekezdése** szerint aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

⁹ **Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja** a rendőr előállíthatja azt a személyt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

¹⁰ **Rtv. 33. § (4)** Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

¹¹ **A helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 2. § (1)** Ha a jogszabály helyszíni bírság kiszabását lehetővé teszi és a hatóság tagja a helyszíni bírság kiszabása mellett dönt, ezt közli az elkövetővel, egyben tájékoztatja a jogkövetkezményekről, valamint a szabálysértéshez rendelt közúti közlekedési előéleti pontról. Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét, a helyszíni bírság összegét tudomásul veszi, a

szóba sem jöhet, mert a helyszíni bírság kiszabására e szabálysértés (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) miatt nincs lehetőség.

Az előállítás időtartamára vonatkozó kifogás kapcsán álláspontom a következő. A már idézett Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján végrehajtott előállítás egyrészt az eljárás azonnali lefolytatása céljából történt, másrészt viszont további indokául az szolgál, hogy az elkövetett szabálysértést az intézkedés félbeszakítsa, illetve annak továbbfolytatását megakadályozza. Egyébiránt az idézett törvényhely nem ír olyan rendelkezést, ami a hatóságnak kötelezővé tenné az előállítottak meghallgatását az előállítás időtartamán belül.

A kérdéses előállítás időtartamának megítéléséhez fontos körülmény az is, hogy a fogdák telítettsége miatt – a kérdéses időszakban 190 főt állítottak elő a rendőrök – az előállítással kapcsolatos eljárási cselekmények elvégzése – a Rendőrség Szolgálati szabályzatáról szóló 62/2007. IRM rendelet (továbbiakban : Szolgálati szabályzat) 51. § (3) bekezdése¹² szerinti kötelezettség teljesítéséig tartott. A zsúfoltság miatti többletfeladatokat tekintetbe véve, a Panaszossal szemben ez korrekt – a törvényes 8 plusz 4 órás előállítási időtartamot el nem érő – intézkedésnek minősül. Az igazolások és nyilatkozatok kitöltése, adminisztrációja az előállított személyek nagy száma miatt több időt vett igénybe, mint egy átlagos „terhelésű” munkanapon.

A bírói jogalkalmazási gyakorlat egyes ügyekben (Fővárosi Bíróság 20.K. 32.593/2007/8. számú ügy¹³) szintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha az előállítás a Rendőrség túlterheltsége miatt hosszabb – a törvényes időtartamot meg nem haladó – ideig tart, az előállítás nem veszti el jogszerűségét.

A közigazgatási szervektől, így a Rendőrségtől sem várható el, hogy a hirtelen, és váratlan mértékben megnövekedett ügyszám miatt az ügyintézési határidő az átlagostól ne térjen el. Mindössze csak az várható el, hogy a szükséges személyes szabadságkorlátozás időtartama a törvényes maximumot ne lépje túl, azaz az előállítás a szükséges ideig, de legfeljebb 8 plusz 4 óráig tarthat. Ezért a Panaszos – az illetékes rendőri szervek hirtelen és jelentős mértékben megnövekedett feladataira tekintettel – alaptalanul sérelmezi az előállítás időtartamát.

A Panaszos esetében az előállítás időtartamát az eljáró hatóság a már idézett Rtv. 33. § (3) bekezdésében írt felhatalmazás alapján határozattal meghosszabbította. A fent kifejtett indokokon (az előállított személyek nagy száma miatt megnövekedett munkateher) túlmenően a személyi szabadság korlátozása azért húzódott el, mert a Panaszos a rendőrségi fogdán történő orvosi vizsgálata során jelezte, hogy sérülése keletkezett, és ennek ellátása érdekében megtörtént az átszállítása a Péterfy Sándor utcai kórház szemészeti ügyeletére. Mindezek a körülmények – sérülésről nyilatkozott, átszállítás és visszaszállítás – eredményezték azt, hogy ezek az intézkedések meghosszabbították az előállítás időtartamát. Tekintettel arra, hogy nem az eljáró rendőrök szakmai mulasztása, vagy jogszerűtlen eljárása miatt tartott az előállítás 02.55 óráig az ezzel kapcsolatban megfogalmazott kifogás nem megalapozott. Egyébiránt a

hatóság tagja helyszíni bírságot szab ki. A helyszíni bírság tudomásulvétele esetén a hatóság tagja tájékoztatja az elkövetőt a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó törvényi rendelkezésekről [Sztv. 135. § (4) bekezdés].

(2) Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét nem veszi tudomásul vagy a helyszíni bírság összegét vitatja, a hatóság tagja a helyszíni bírságolást befejezi és közli az elkövetővel, hogy feljelentést tesz.

¹² *Szolgálati szabályzat 51. § (3) Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.*

¹³ *Fővárosi Bíróság 20.K. 32.593/2007/8. számú ítélet indokolása „A demonstráció miatt előállított személyek nagy számára figyelemmel a bíróság nem tartotta a felperes 2007. február 3. 12.10 órától 19.50 óráig tartó – azaz 7 óra 40 percet kitevő – előállításának időtartamát jogszerűtlennek, mert az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint ez a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja a személyi szabadságot, a felperes vonatkozásában alkalmazott előállítás ideje pedig ezt nem haladta meg.”*

Szolgálati szabályzat 51. § (3) bekezdése (12. lábjegyzet) – „szükséges esetén orvosi ellátásban kell részesíteni” – szerint jártak el a rendőrök.

A kérdéses napon a szabálysértési eljárás gyorsított lefolytatására a tömeges előállítás miatt nem volt lehetőség, ezért Budapest Rendőrfőkapitánya utasítására nevezett személy a meghallgatása előtt elengedésre került. A továbbiakban a szabálysértési eljárást a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya folytatta le. A már idézett Fővárosi Bíróság 20. K.32.593/2007/8. számú ítéletének indokolási részében kifejtette, hogy az előállítás, mint rendőri intézkedés csak az adatok felvételét, illetőleg a tényállás rögzítését foglalja magában, semmiféle érdemi döntést nem eredményez. Az előállítást követően felvett adatok birtokában mérlegel és dönt a rendőrhatalóság arról, hogy az előállított személlyel szemben milyen eljárási cselekményt foganatosít.

A Panaszossal szemben a rendőr az Rtv. 48. § alapján többek között akkor alkalmazhat bilincset, ha szökésétől, *támadásától* tartania kell.¹⁴ A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) sz. IRM r. (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (1) bek. alapján bilincs alkalmazása *különösen* azzal szemben indokolt, aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja.¹⁵ Mivel ilyen támadás a Panaszos előállítását megelőzően több alkalommal történt az események során, a rendőr alappal tarthatott a Panaszos erőszakos magatartásától, így szakmai és jogi szempontból is helyesen ítélte meg azt, hogy a bilincs alkalmazása indokolt.

A Panaszos az előállítását követően a fogdába történő befogadásakor elvégzett orvosi vizsgálat során előadta, hogy a vele szemben az Erzsébet téren foganatosított rendőri intézkedés során a rendőrök bántalmazták. Ezt követően orvosi vizsgálatra a Péterfy Sándor utcai Kórházba vitték, ahol elsősegélyben részesítették. A rendőri bántalmazás miatt tett panaszát elbírálásra a Budapesti Nyomozó Ügyészségnek a BRFK vezetője megküldte.

A Panaszos továbbá sérelmezte, hogy az előállítása során a rendőrök a nála lévő zászlót elvették. Tekintettel arra, hogy a Panaszosnál lévő zászlóval, illetve annak elvételeivel kapcsolatban semmilyen hitelt érdemlő egyéb adat nem áll rendelkezésre, abban a kérdésben nem lehet megnyugtatóan állást foglalni, hogy sérült-e a Panaszos tulajdonhoz fűződő alkotmányos alapjoga.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában az előállítás időtartamára vonatkozóan tett megállapításával és az azokból levont következtetésekkel a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület állásfoglalásában a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét is megállapította miszerint:

¹⁴ *Szolgálati szabályzat* 48. § „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

¹⁵ *Szolgálati szabályzat* 60. § „(1) Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,”

„ A tájékoztatás (a helyszínen elhangzott figyelmeztetés, amely felszólította a jogellenesen ott tartózkodókat arra, hogy a területet hagyják el, ellenkező esetben tömegoszlatásra fog sor kerülni) (...) a szétoszlatásra irányuló felszólítást – a távozás irányának közlése mellett – megfelelően tartalmazta, azonban a Gytv.-re való általános hivatkozás mellett nem jelölte meg a tömegoszlatás közelebbi indokát. Ez a hiányosság különösen annak fényében aggályos, hogy nem csupán a tájékoztatás maradt el, hanem – ahogy azt a rendelkezésre álló adatok mutatják – a rendőrség sem volt az utasítás kiadásakor tisztában azzal, hogy milyen jogalappal alkalmazzák a tömegoszlatást, mint kényszerítő eszközt. (...) Azzal tehát, hogy a rendőrség a helyszínen nem jelölte meg a tömegoszlatás jogalapját, mint intézkedésének célját megsértette a Panaszos tisztességes eljáráshoz való fűződő jogát.”

A Panasztestület e kérdés kapcsán képviselt álláspontjával az alábbi indokok alapján nem értek egyet. A rendőri intézkedést megelőző felszólítás egyértelmű utalást tett arra, hogy a rendezvény jogellenes, ezért kell a felszólított személyeknek a helyszínt elhagyniuk. A jogellenességre vonatkozó rendőrségi állítást az Rtv. szerint a Panaszos a helyszínen nem mérlegelhetette, és engedelmességét sem tehetette mérlegelése eredményétől függővé (lásd a 2. lábjegyzetet). Egyébiránt az idézett rendőri közlemény¹⁶ tartalma közvetve sem okozott jogtól való megfosztást, a Panaszost jogsérelem emiatt nem érte.

A Panaszossal szembeni egyedi intézkedés kapcsán valamennyi intézkedés okát egyértelműen közölték, jogorvoslati jogára¹⁷ is felhívták a figyelmét, mellyel a Panaszos élt is és az előterjesztett kifogások érdemi elbírálása a törvényi rendelkezéseknek megfelelő eljárásban jelen határozattal megtörtént.

A Panasztestületnek az említett állásfoglalásában a Panaszos igazoltatása és előállításának jogalapja tekintetében, továbbá a Panaszossal szemben foganatosított ruházat átvizsgálás, illetve személyes adatainak felvétele vonatkozásában tett megállapításaival és következtetéseivel minden tekintetben egyetértek.

A Panasztestület 64/2010. (II. 24.) számú állásfoglalásában több oldalon keresztül a panaszügyön túlmutató, általános, a rendezvény feloszlatása jogszerűségét is érintő megállapításokat is tesz, ezért fontosnak tartom leszögezni, hogy a jelen döntés kizárólag a

¹⁶ **A helyszínen készült video felvétel alapján a felhívás szövege:** „Hölgyeim és Uraim! A rendőri erők műveleti parancsnoka nevében tájékoztatom Önöket, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényen vesznek részt. Megkérem / a törvény nevében felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat hagyják abba, oszoljanak szét, a területet (a Bajcsy-Zsilinszky úton/a Károly körúton) az Astoria irányába hagyják el! Ellenkező esetben a rendőrség a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 59. § (1) bekezdésében foglalt intézkedéseket és kényszerítő eszközt fog alkalmazni.”

¹⁷ **Rtv. 92. § (1)** Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

Rtv. 93/A. (7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

Rtv. 93/B. § (1) Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

panaszban sérelmezett intézkedések jogszerűségét vizsgálja, és a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás nem terjedt ki – a fent írtak alapján nem is terjedhetett ki – a Panasztestület állásfoglalásában tett valamennyi – a konkrét panaszon túlmutató – megállapításra.

Mivel a Panasztestület állásfoglalásától való eltérések indokolását a törvény kizárólag a jelen határozatban foglaltakkal kapcsolatban teszi kötelezővé (lásd a 17. lábjegyzetet), ezért a Panasztestületnek az Erzsébet téri rendezvényekre összességében tett megállapításaira jelen határozatomban nem térek ki.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) és c) pontja valamint (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdése, 30. § (1),(2),(3),(4) bekezdése, 33. § (2), bekezdés *b*) és *f*) pontjai, valamint (3) és (4) bekezdése, 92. § (1) és (2) bekezdései, a 93/ A § (7) és bekezdése, és a 93/B § (1) bekezdése;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése;
- a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142/A. § (1) bekezdése;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 48. § és az 51. § (3) bekezdése, valamint a 60. §-a.

Budapest, 2010. március „ „

Dr. Bencze József r. altábornagy